

Ба шурои диссертатсионии 6D.KOA-079-и назди Институти фалсафа ва сиёсатшиносии ба номи А. Баҳоваддинови АМИТ (734025, ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 33)

Такриз

ба автореферати диссертатсияи Шерализода Меҳринисо Сафар дар мавзӯи «Хусусиятҳои ташаккули фарҳанги сиёсии ҷавонон дар Тоҷикистони муосир» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.2 – Ниҳодҳо, равандро ва технологияи сиёсӣ

Аҳаммияти таҳқиқи омӯзиши масъалаи ташаккули фарҳанги сиёсии ҷавонон дар шароити имрӯза, пеш аз ҳама, бо нақши муайянкунанда ва калидии ин қишри иҷтимоӣ дар рушди устувори давлат ва ҷомеа асоснок мегардад. Ҷавонон ҳамчун гурӯҳи ҷаъоли иҷтимоӣ-демографӣ на танҳо захираи асосии неруи инсонӣ, балки субъекти муҳими равандрои сиёсӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ ба ҳисоб меравад. Дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки тибқи маълумоти оморӣ беш аз 70 фоизи аҳолиро ҷавонон ташкил медиҳанд, сатҳи ташаккули фарҳанги сиёсии ин қишр мустақиман ба суботи сиёсӣ, ваҳдати миллӣ, таҳкими давлатдорӣ ва самтгирии рушди минбаъдаи ҷомеа таъсир мерасонад. Дар чунин шароит, омилҳои гуногун, аз ҷумла гузариш аз як низомии сиёсӣ ба низомии дигар, равандрои модернизатсионӣ, бунёди ҷомеаи шаҳрвандӣ, густариши босуръати ҷаҳонишавӣ ва мураккаб гардидани вазъи геополитикии минтақа ва ҷаҳон, масъалаи ташаккули фарҳанги сиёсии ҷавононро ба сатҳи яке аз масъалаҳои муҳими илмӣ сиёсатшиносӣ баровардааст. Аз ин рӯ, таҳқиқи ҳамаҷонибаи ин равандро на танҳо аҳаммияти назариявӣ, балки аҳаммияти амалӣ ва стратегӣ низ дорад.

Бо дарназардошти аҳаммияти зикршуда, таҳқиқоти анҷомдодаи Шерализода Меҳринисо Сафар иқдоми саривақтӣ ва илмӣ асоснок ба ҳисоб меравад. Муаллиф кӯшиш намудааст, ки хусусиятҳои ташаккули фарҳанги сиёсии ҷавонони Тоҷикистонро дар заминаи тағйироти иҷтимоӣ ва сиёсӣ мавриди таҳлили амиқ қарор дода, ҷазои холии мавҷудаи илмиро дар ин самт то андозае пур намояд. Таҳқиқот имкон медиҳад, ки на танҳо сатҳи иштироқи ҷавонон дар ҳаёти сиёсӣ, балки дурнамои рушди фарҳанги сиёсии онҳо низ муайян карда шавад.

Дар кори диссертатсионӣ мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқ ба таври возеҳ асоснок шудаанд. Барои расидан ба мақсад

муаллиф як қатор вазифаҳои илмиро пеш гузоштааст, ки фарогири таҳлили ҷанбаҳои назариявӣ ва амалии фарҳанги сиёсӣ, нақши он дар ташаккули ҳувиати миллӣ, таъсири шабакаҳои иҷтимоӣ ва муайян намудани роҳҳои баланд бардоштани фарҳанги сиёсии ҷавонон мебошанд.

Навоварии илмӣ диссертатсия дар он зоҳир мегардад, ки муаллиф фарҳанги сиёсии ҷавонро ҳамчун зерфарҳанги мустақил таҳлил намуда, онро аз фарҳанги умумӣ сиёсӣ ҷудо кардааст. Ин равиши методологӣ барои илми сиёсатшиносии ватанӣ арзишманд мебошад. Ҳамчунин, таҳлили пайванди фарҳанги сиёсӣ бо ҳувиати миллӣ, омӯзиши таъсири шабакаҳои иҷтимоӣ ва баррасии спектри идеологӣ аз нигилизм то космополитизм, ҷанбаҳои нави илмӣ таҳқиқот ба ҳисоб мераванд. Бори аввал дастовардҳои ҷавонон дар соҳаҳои гуногун ҳамчун омили ташаккули фарҳанги сиёсӣ ба таври маҷмӯӣ баррасӣ шудаанд.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, шаш зербоб ва хулоса иборат буда, бо пайдарҳамии мантиқӣ таҳия шудааст.

Дар боби якум – «Асосҳои назариявӣ методологии омӯзиши фарҳанги сиёсӣ» мафҳум, моҳият ва таркиби фарҳанги сиёсӣ таҳлил гардида, унсурҳои асосӣ он муайян карда шудаанд.

Боби дуюм – «Масоили ташаккули фарҳанги сиёсии ҷавонон дар шароити Тоҷикистони муосир» ба таҳлили равандҳои воқеии иҷтимоӣ-сиёсӣ ва таъсири омилҳои муосир, аз ҷумла шабакаҳои иҷтимоӣ бахшида шудааст.

Дар боби сеюм – «Ҷаҳонбинӣ ва фарҳанги сиёсии ҷавонон дар шароити дигаргуншавии ҷомеаи Тоҷикистон» сиёсати давлатии ҷавонон, заминаҳои ҳуқуқӣ ва дастовардҳои ҷавонон мавриди таҳлил қарор гирифтаанд.

Натиҷаҳои таҳқиқот дар 9 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 7 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА, инъикос ёфтаанд, ки сатҳи баланди таҳқиқотро тасдиқ менамоянд.

Бо вучуди дастовардҳои назаррас, дар автореферат баъзе норасоиҳо ба назар мерасанд:

1. Дар автореферат баъзе хулосаҳои муҳими таҳқиқот ба таври умумӣ ифода гардида, дараҷаи кофӣ мушаххасият ва далелнокии эмпирӣ дар онҳо пурра ба назар намерасад.

2. Дар қисмати тавсияҳои амалии таҳқиқот, сарфи назар аз аҳамияти баланди пешниҳодҳо, механизми татбиқи онҳо дар сатҳи ниҳодҳои давлатӣ ва ҷомеаи шаҳрвандӣ ба таври кофӣ тафсил дода нашудааст.

Эродҳои зикршуда хусусияти тавсиявӣ дошта, ба арзиши умумии таҳқиқот таъсири ҷиддӣ намерасонанд.

Дар хулоса метавон қайд намуд, ки диссертатсияи Шерализода Меҳринисо Сафар таҳқиқоти мустақили илмӣ буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад. Бо дарназардошти сатҳи баланди илмӣ, навгонии таҳқиқот ва аҳаммияти амалии он, муаллиф сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 5.6.2 – Ниҳодҳо, равандро ва технологияи сиёсӣ доништа мешавад.

Муқарриз:

доктори илмҳои сиёсӣ, дотсент
декани факултети сиёсатшиносӣ ва
муносибатҳои байналхалқии
Донишгоҳи давлатии
ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон

Саидзода Ш.Ш.

«06» майи соли 2026

Имзои дотсент Саидзода Ш.Ш.-ро тасдиқ мекунам.

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси Донишгоҳи давлатии
ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон

Бобоев А.Х.